

Sadržaj

1. UVOD	9
1.1. O istraživanju životnih strategija u ovoj knjizi	11
1.2. Istraživački pristup i ciljevi	14
1.3. Društveni kontekst studije: posttranzicijska Hrvatska, postsocijalistička transformacija i ekonomska kriza	17
2. ISTRAŽIVANJA STRATEGIJA POJEDINACA I KUĆANSTAVA U RAZVOJNOJ PERSPEKTIVI	21
2.1. Siromaštvo, strategije preživljavanja i razvojne politike u Latinskoj Americi.	24
2.1.1. Strategije preživljavanja u modernizacijskoj paradigmi i nakon nje.	24
2.1.2. Strategije i društvene nejednakosti između strukture i djelovanja	27
2.1.3. Uspon pristupa strategijama usmjerenih na djelovanje pojedinaca	28
2.2. Strategije u neoliberalnoj transformaciji „Zapada“: rušenje fordističkog „sna“, društvena polarizacija i prepoznavanje svih oblika rada.	30
2.2.1. Razvojni kontekst istraživanja strategija u postindustrijskim (i) neoliberalizirajućim društvima	30
2.2.2. Oblici strategija kućanstava, rad i društvena polarizacija u postfordizmu	32
2.2.3. Feministička rasprava o kućanstvu u anglosaksonskoj sociologiji	34
2.3. Strategije kućanstava u postsocijalističkim društvima: velike transformacije, neformalno „snalaženje“ i izgradnja tržišnih ekonomija.	36
2.3.1. Razvojni kontekst istraživanja strategija u postsocijalističkim zemljama.	36
2.3.2. „Demodernizacija“, „involucija“ i „demitucija“ nasuprot „napretku“ – strategije dobitnika i gubitnika tranzicije.	38
2.3.3. Rodna dimenzija strategija u postsocijalizmu: višestruki teret(i) žena	40
2.3.4. Istraživanja strategija kućanstava u zemljama Jugoistočne Europe	41

3. TEORIJSKI OKVIR	45
3.1. Bourdieuova teorija prakse – relacijski pristup istraživanju društvenih strategija	47
3.1.1. Strategije i temeljni pojmovi teorije prakse	47
3.1.2. Kapitali i polja	50
3.1.3. Promjene vrijednosti kapitala i mehanizmi reprodukcije u društvu	52
3.1.4. Strategije, habitusi i promjene	54
3.1.5. Strategije pojedinaca s niskim obujmom kapitala	57
3.2. Prilagodba teorije prakse hrvatskoj posttranzicijskoj realnosti	58
3.2.1. Strategije i neformalna ekonomija: različite vrste rada, socijalni kapital solidarnosti i asimetrična recipročnost	59
3.2.2. Strategije i neformalna ekonomija: mehanizmi zatvaranja, klijentelistički kapitalizam, politički kapital i socijalni kapital neformalnih veza	61
3.2.3. Novi pojmovi u teorijskom okviru i pitanje kapitala ili resursa	62
4. METODOLOGIJA	65
4.1. Metodološki principi studije	67
4.2. Uzorkovanje	70
4.3. Protokol za intervjuiranje i provedba intervjua	71
4.4. Analiza podataka i rekonstrukcija strategija	73
5. REZULTATI I INTERPRETACIJA	79
5.1. Uvod	81
5.2. Životne strategije napredovanja	82
5.2.1. Životne strategije napredovanja na temelju kulturnog kapitala	82
5.2.2. Životne strategije napredovanja na temelju kombinacije kulturnog i ekonomskog kapitala	88
5.2.3. Životne strategije napredovanja na temelju socijalnog kapitala neformalnih veza i političkog kapitala	91
5.2.4. Zaključak o životnim strategijama napredovanja	94
5.3. Životne strategije očuvanja položaja	100
5.3.1. Životne strategije dinamičnoga očuvanja položaja	101
5.3.2. Životne strategije statičnoga očuvanja položaja	105
5.3.3. Zaključak o životnim strategijama očuvanja položaja	109
5.4. Životne strategije kompenzacije položaja	113
5.4.1. Životne strategije kompenzacije položaja izazvane izvanjskim strukturnim čimbenicima	113
5.4.2. Životne strategije kompenzacije položaja izazvane unutarnjim strukturnim čimbenicima	122

5.4.3. Zaključak o životnim strategijama kompenzacije položaja	125
5.5. Životne strategije snalaženja	130
5.5.1. Životne strategije snalaženja temeljene na resursima i dispozicijama . .	130
5.5.2. Zaključak o životnim strategijama snalaženja.	140
5.6. Životne strategije preživljavanja	143
5.6.1. Životne strategije preživljavanja u urbanom kontekstu.	144
5.6.2. Životne strategije u ruralnom kontekstu	176
5.6.3. Zaključak o životnim strategijama preživljavanja	189
6. ZAKLJUČAK	199
6.1. Kratki opis strategija	201
6.2. Zaključci u razvojnem kontekstu.	211
Literatura	217
Sažetak	233
Summary	235
Zahvale	237
O autoru	239